

LUDNOŚĆ WEDŁUG OKRESU ZAMIESZKIWANIA

Migracje ludności to przemieszczenia ludności związane ze zmianą miejsca zamieszkania (pobytu stałego lub czasowego) połączone z przekroczeniem granicy administracyjnej podstawowej jednostki terytorialnej. Migracją jest zatem zmiana gminy zamieszkania lub w przypadku gminy miejsko-wiejskiej przemieszczenie się z terenów miejskich do wiejskich tej gminy lub odwrotnie. Migracją jest także zmiana kraju zamieszkania.

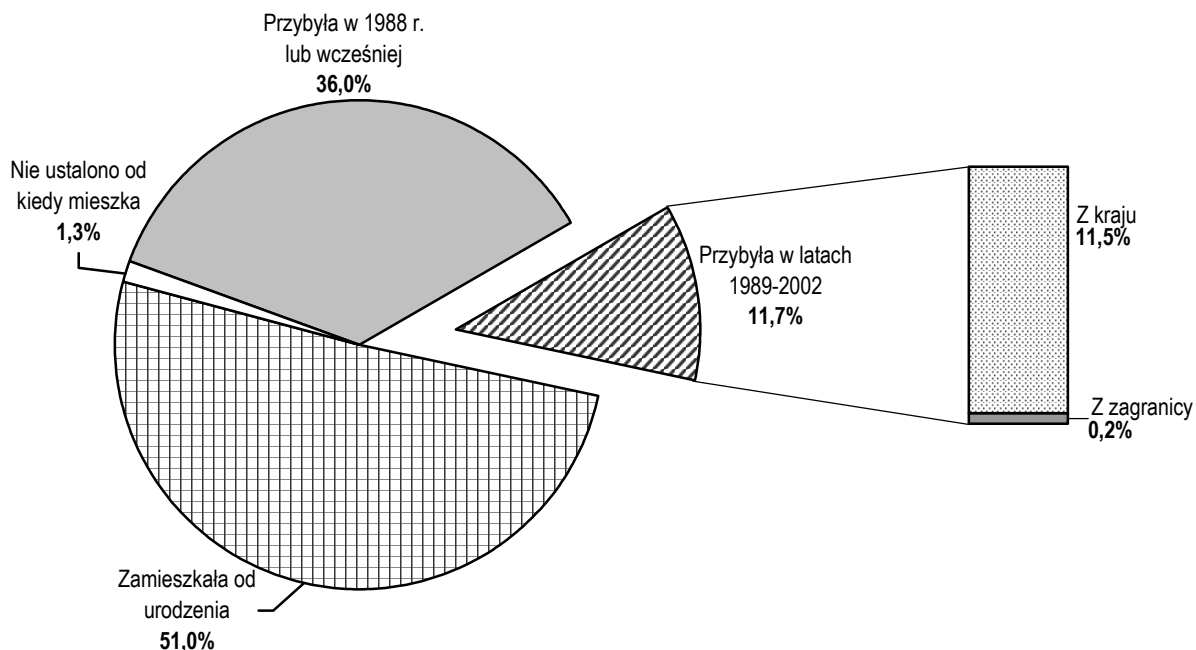
Wyniki spisu ludności z 2002 r. wykazały, że około 51% ludności województwa mieszkało od urodzenia w miejscowości aktualnego zamieszkania. Oznacza to, że 727,1 tys. ludności nie opuszczało miejscowości urodzenia na okres dłuższy niż rok.

Więcej, bo 54,7% zasiedziały był mężczyźni niż kobiety.

Do miejscowości aktualnego zamieszkania przed rokiem 1989 przybyło lub powróciło (po nieobecności trwającej co najmniej 12 miesięcy) około 36% ludności, natomiast w latach 1989 – 2002 - 11,7%. Zatem ludność mobilna stanowiła 47,8% ogółu mieszkańców.

Podobnie jak w kraju w regionie dominowały migracje wewnętrzne. Dla nieco ponad 98% ludności przybyłej w latach 1989 – 2002 poprzednim miejscem zamieszkania było inne miejsce w kraju, a tylko dla niespełna 2% zagranicą.

Ludność faktycznie zamieszkała według okresu zamieszkiwania w obecnej miejscowości w 2002 r.

Większą zasiedziałością charakteryzowali się mieszkańcy wsi niż miast i tak 54,6% ludności wiejskiej stwierdziło, że w miejscowości aktualnego zamieszkania mieszka od urodzenia; tak samo odpowiedziało 48,5% mieszkańców miast.

Miejsce urodzenia

Wyniki spisu 2002 r. wykazały, że 1361,9 tys. osób tj. 95,3% mieszkających na terenie województwa warmińsko-mazurskiego urodziło się w Polsce, a 49,3 tys. tj. 3,5% urodziło się za granicą.

Informacja o miejscu urodzenia w powiązaniu z miejscem zamieszkania pozwala na szerszy opis migracji wewnętrznych ludności. Z kolei włączenie do tematyki spisowej badania kraju urodzenia (imiennie) pozwala na pogłębioną analizę migracji zagranicznych ludności, a w powiązaniu z danymi o obywatelstwie czy narodowości – na ocenę procesów asymilacji ludności, przemieszczeń międzynarodowych oraz oceny zachowań pro-migracyjnych różnych społeczności.

Jako miejsce urodzenia mieszkańcy województwa wymienili poza Polską 91 innych państw. Spośród osób urodzonych poza granicami Polski 92,3% urodziło się w sześciu krajach europejskich: Litwie, Białorusi, Ukrainie, Rosji, Niemczech i Francji.

Rozpatrując strukturę ludności mobilnej, która przybyła do miejscowości obecnego zamieszkania według miejsca urodzenia najwięcej ludności urodziło się na Litwie – 40,0%, Białorusi – 26,2%, Ukrainie – 12,6%, w Rosji – 9,3%, a także w Niemczech – 5,0%. Większość ludności z tych krajów przybyła przed 1989 r.

Ludność według okresu zamieszkiwania oraz kraju urodzenia

KRAJ URODZENIA	Ogółem	Zamieszkała od urodzenia	Przybyła do miejscowości aktualnego zamieszkania			Nie ustalono od kiedy mieszka
			razem	w 1988 r. i wcześniej	w latach 1989-2002	
	w odsetkach					
OGÓŁEM	100,0	50,9	47,8	36,0	11,7	1,3
URODZENI W POLSCE	100,0	53,3	46,5	34,5	11,9	0,2
URODZENI ZA GRANICĄ	100,0	2,9	95,8	87,8	8,0	1,3
w tym:						
Kraje europejskie	100,0	2,4	97,4	90,3	7,1	0,2
w tym:						
Białoruś	100,0	0,9	99,1	93,0	6,1	0,1
Litwa	100,0	0,9	99,0	93,9	5,1	0,1
Niemcy	100,0	14,3	84,6	71,7	12,9	1,1
Rosja	100,0	1,9	97,9	90,5	7,4	0,1
Ukraina	100,0	0,8	99,1	91,1	8,0	0,1
Kraje pozaeuropejskie	100,0	7,4	91,7	43,5	48,2	0,9
Nieustalone miejsce urodzenia	100,0	0,1	12,0	7,3	4,7	88,0

Obywatelstwo

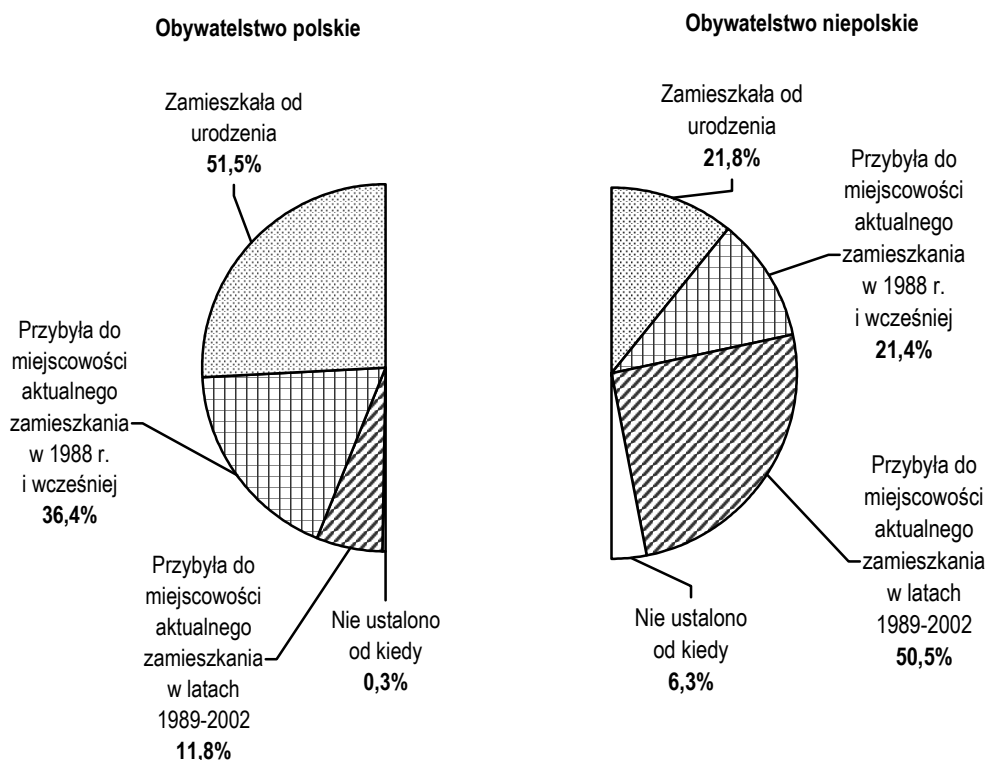
Wyniki spisu 2002 wykazały, że wśród stałych mieszkańców województwa 98,5% (1407,3 tys. osób), to obywatele Rzeczypospolitej Polskiej, a tylko 0,1% (1,2 tys. osób) stanowili cudzoziemcy, tj. osoby nie posiadające polskiego obywatelstwa, zaś dla około 1,4% ludności (19,8 tys. osób) nie została ustalona przynależność państwowa. Ponadto znikoma liczba określiła się jako bezpaństwowa.

Ludność według obywatelstwa w 2002 r.

RODZAJ OBYWATELSTWA	Ogółem	Miasta	Wieś
	w odsetkach		
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0
Polskie razem	98,5	98,0	99,3
wylącznie polskie	97,7	97,1	98,6
polskie i inne	0,8	0,9	0,8
Niepolskie razem	0,1	0,1	0,1
Bezpaństwowcy	0,0	0,0	0,0
Nieustalone	1,4	1,9	0,6

Wyniki spisu wykazały, że w województwie mieszkali obywatele 67 państw. Struktura ludności zamieszkałej od urodzenia według rodzaju obywatelstwa jest następująca: 98,9% to ludność z obywatelstwem wyłącznie polskim, 0,8% z polskim i innym, 0,04% stanowili cudzoziemcy, a dla 0,2% nie została ustalona przynależność państwowa.

Ludność według okresu zamieszkiwania oraz kraju obywatelstwa

Struktura ludności mobilnej według obywatelstwa była zbliżona. Jednak liczba cudzoziemców przybyłych była ponad trzykrotnie większa niż zamieszkałych od urodzenia.

Wśród cudzoziemców największą grupę stanowiły osoby z obywatelstwem niemieckim i to zarówno wśród osób zamieszkałych od urodzenia – 67,7%, jak i osób mobilnych – 18,7%. Obywatele rosyjscy stanowili 14,9% przybyłych do miejscowości aktualnego zamieszkania, ukraińscy – 13,5%, a Białorusini – 11,6%.

Wiek

Odsetek osób zamieszkałych od urodzenia w miejscowości aktualnego zamieszkania w ogólnej liczbie ludności danego przedziału wiekowego był następujący: najwyższy dla osób w wieku 0 – 4 lata – 93,7% i systematycznie malał, osiągając najniższą wartość dla osób w wieku 75 – 79 lat tj. 7,3%. Dla ludności w wieku 80 lat i więcej nieznacznie wzrósł.

W młodszych grupach wiekowych przeważała więc ludność zamieszkała od urodzenia, a w grupie osób w wieku 35 lat i więcej już ponad połowa to ludność napływowa.

Ludność według okresu zamieszkania i grup wieku w 2002 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ludność ogółem	Zamieszkała od urodzenia	Przybyła do miejscowości aktualnego zamieszkania				Nie ustalono od kiedy mieszka
			w 1988 r. i wcześniej	w latach 1989 - 2002			
				razem	z kraju	z zagranicy	
w odsetkach							
OGÓŁEM ^a	100,0	51,0	36,0	11,7	11,5	0,2	1,3
mężczyźni	100,0	54,7	32,6	11,3	11,1	0,2	1,3
kobiety	100,0	47,2	39,3	12,1	11,9	0,2	1,3
w wieku:							
0 – 14 lat.....	100,0	89,1	0,6	9,5	9,3	0,2	0,8
15 – 24	100,0	73,0	11,9	13,4	13,3	0,1	1,7
25 – 44	100,0	47,9	31,3	19,1	18,7	0,3	1,7
45 – 59	100,0	28,1	64,4	6,1	5,9	0,2	1,3
60 – 74	100,0	7,9	86,1	5,2	5,0	0,1	0,8
75 lat i więcej	100,0	7,5	84,5	7,1	7,0	0,1	0,9

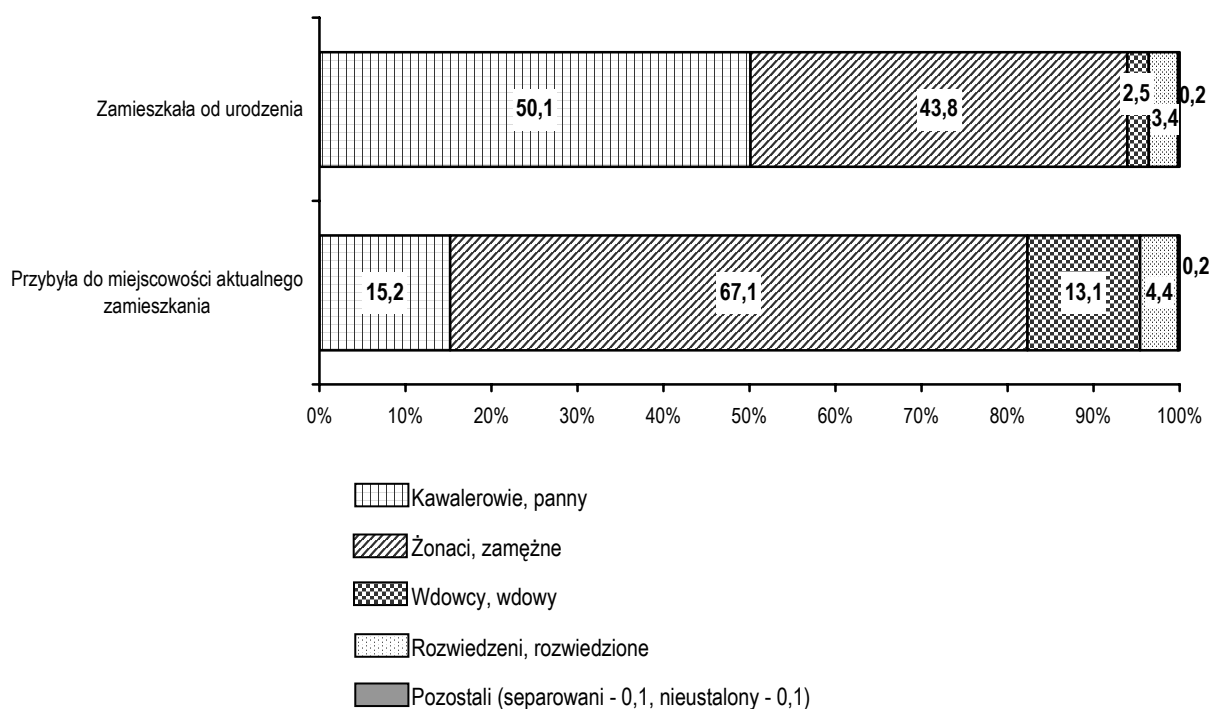
a Łącznie z nieustalonym wiekiem.

Struktura wieku ludności napływowej zależy od okresu przesiedlenia się. Większość osób w wieku 35 lat i więcej przybyła przed 1989 r., młodszy w większości przybyli w latach 1989-2002. Najwyższy odsetek ludności przybyłej ogółem wystąpił w grupie 60 lat i więcej, czyli wśród osób urodzonych przed i w czasie II wojny światowej. Ludność ta migrowała w latach wcześniejszych (prezentowany wiek dotyczy momentu spisu - nie migracji), dlatego odsetek przybyłych w latach 1989-2002 wśród tej grupy osób był już niewielki.

Stan cywilny prawny

Analizując mobilność ludności według stanu cywilnego, tylko wśród kawalerów i panien zanotowano liczebną przewagę mieszkających od urodzenia nad ludnością przybyłą do miejscowości aktualnego zamieszkania. We wszystkich pozostałych kategoriach stanu cywilnego przeważała ludność przybyła. Sytuacja w przekroju miasta, wieś była taka sama.

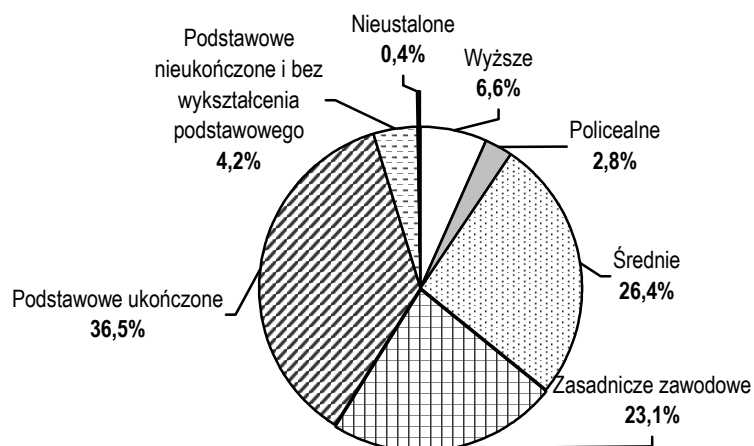
Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej według okresu zamieszkania i stanu cywilnego
w %

Wykształcenie

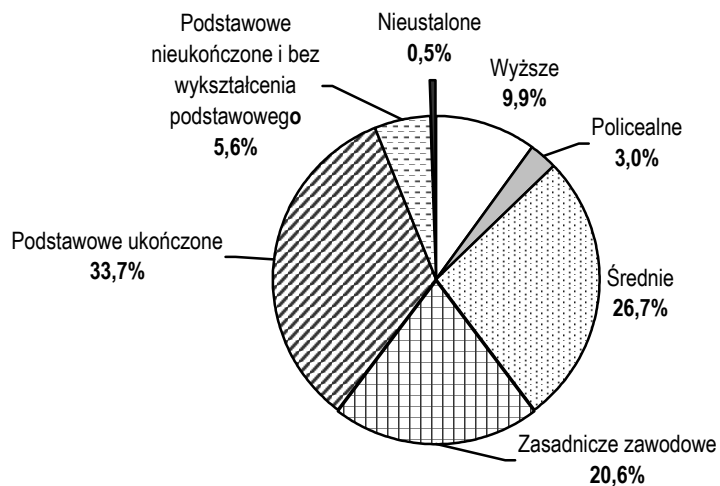
Z danych uzyskanych w spisie wynika, że poziom wykształcenia jest ważnym czynnikiem wpływającym na mobilność ludności, bowiem najwyższy odsetek odnotowano dla osób z wykształceniem wyższym – 65,9%. Uwagę zwraca również grupa osób o najniższym poziomie wykształcenia (podstawowym nieukończonym i bez wykształcenia szkolnego), która znalazła się na drugim miejscu z 63,1% udziałem.

Struktura ludności w wieku 13 lat i więcej według okresu zamieszkania i poziomu wykształcenia
Zamieszkała od urodzenia

Struktura ludności w wieku 13 lat i więcej według okresu zamieszkania i poziomu wykształcenia (dok.)

Przybyła do miejscowości aktualnego zamieszkania

Główne źródła utrzymania

Rozpatrując ludność według okresu zamieszkiwania i głównego źródła utrzymania można wnioskować, że najbardziej mobilne są osoby utrzymujące się z niezarobkowych źródeł, a najmniej osoby pracujące na rachunek własny.

Osoby, które przybyły do miejscowości aktualnego zamieszkania i utrzymywały się z niezarobkowych źródeł, stanowiły 61,6% ludności tej grupy. Najbardziej mobilne były osoby utrzymujące się z emerytury pracowniczej, kombatanckiej i pochodnej – 81,8% oraz rolnej – 79,4%, a najmniej utrzymujące się z zasiłku pomocy społecznej – 36,3% oraz renty socjalnej – 37,3%.

Ludność mobilna posiadająca niezarobkowe źródło utrzymania stanowiła 51,6% wszystkich mieszkańców przybyłych do miejscowości aktualnego zamieszkania.

Wśród pracujących na rachunek własny, większość tj. 65,1% to osoby zasiedziały. Najbardziej zasiedziała była ludność pracująca w swoim gospodarstwie rolnym (działce rolnej) – 71,3%.

Ludność według okresu zamieszkiwania oraz płci i głównego źródła utrzymania

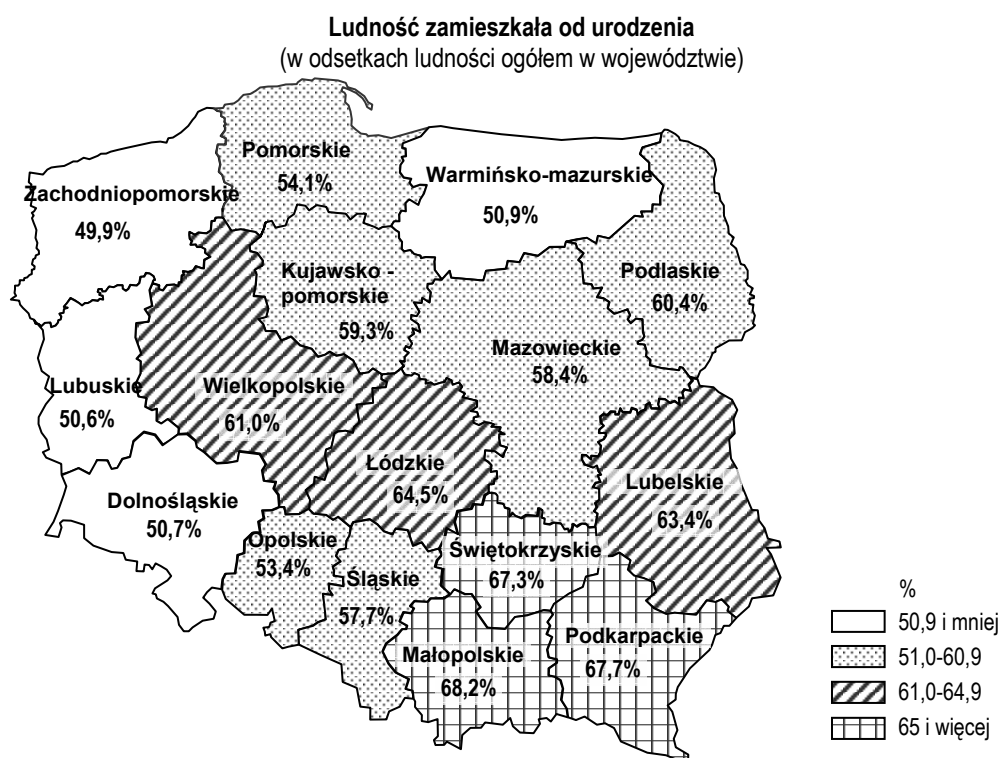
GŁÓWNE ŹRÓDŁA UTRZYMANIA	Ogółem	Zamieszkała od urodzenia	Przybyła do miejscowości aktualnego zamieszkania			nie ustalono od kiedy mieszka
			razem	w 1988 r. i wcześniej	w latach 1989-2002	
	w odsetkach					
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Praca najemna	45,8	53,3	38,5	33,0	55,3	25,8
poza rolnictwem	44,0	51,2	36,8	31,5	53,3	25,4
w rolnictwie	1,9	2,1	1,6	1,5	2,0	0,3
Praca na własny rachunek	12,5	16,0	9,1	8,0	12,3	2,6
w tym:						
poza rolnictwem	5,9	6,7	5,1	4,3	7,3	1,8
w swoim gospodarstwie rol- nym (działce rolnej)	6,5	9,1	3,9	3,6	4,8	0,8

Ludność według okresu zamieszkiwania oraz płci i głównego źródła utrzymania (dok.)

GŁÓWNE ŹRÓDŁA UTRZYMANIA	Ogółem	Zamieszkała od urodzenia	Przybyła do miejscowości aktualnego zamieszkania			nie ustalono od kiedy mieszka
			razem	w 1988 r. i wcześniej	w latach 1989-2002	
			w odsetkach			
Niezarobkowe źródło	40,0	29,9	51,6	58,4	30,9	10,7
w tym:						
emerytura pracownicza, kom- batancka i pochodne	11,5	4,0	19,6	24,3	5,5	2,9
emerytura rolna	2,6	1,0	4,4	5,2	1,7	0,5
renta z tytułu niezdolności do pracy (renta inwalidzka)	10,2	7,8	13,1	15,3	6,4	1,8
renta socjalna	0,8	1,0	0,6	0,6	0,6	0,2
renta rodzinna	2,8	2,3	3,4	3,8	2,0	0,6
zasiłek dla bezrobotnych	4,8	5,7	4,0	3,7	4,9	0,7
zasiłek pomocy społecznej ..	2,0	2,5	1,5	1,4	1,9	1,0
Inne dochody	0,2	0,2	0,2	0,1	0,3	0,4
Nieustalone	1,4	0,6	0,7	0,5	1,1	60,6

Rozmieszczenie terytorialne

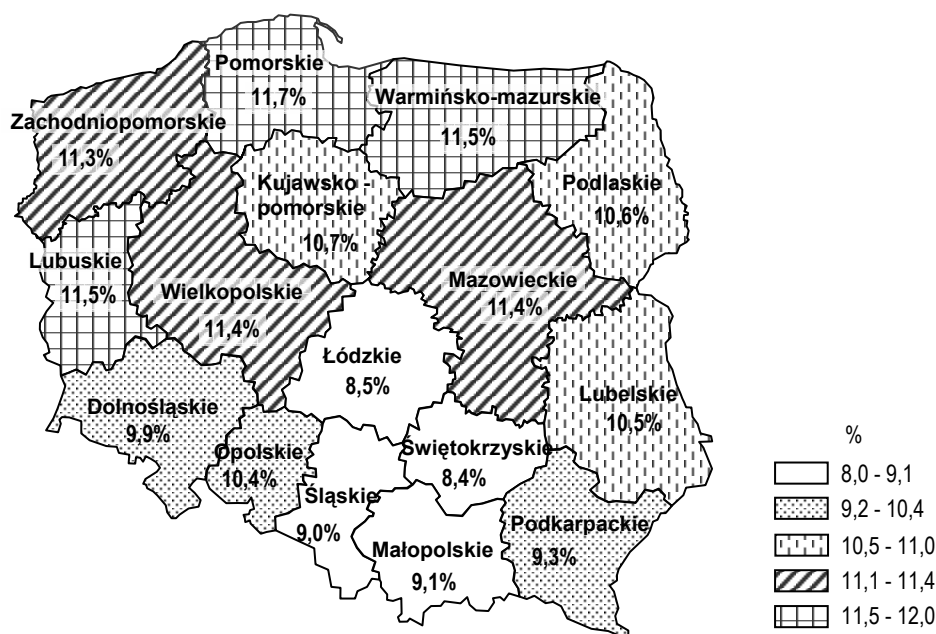
W przekroju regionalnym zaobserwowano znaczne różnice zasiedziałości. Generalnie ludność zamieszkała w południowo-wschodniej, wschodniej oraz centralnej części kraju jest bardziej zasiedziała. Najbardziej mobilni są mieszkańcy województw północnej, zachodniej oraz południowo-zachodniej części Polski.

MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI W LATACH 1989 – 2002

W spisie 2002 badano tylko ostatnią migrację danej osoby, jednak w związku z tym, że każda osoba mogła zmieniać miejsce zamieszkania nawet kilka razy w badanym okresie, faktów migracji było zdecydowanie więcej. Prezentowane poniżej dane dotyczą osób, które przybyły lub powróciły – po dłuższej nieobecności (co najmniej 12 miesięcy) - z innego miejsca w kraju na pobyt stały lub czasowy.

W okresie międzypisowym do miejscowości aktualnego zamieszkania przybyło lub powróciło z innego miejsca w kraju 164,3 tys. osób, co stanowiło 11,5% ogółu ludności województwa. Świadczy, to o dużej mobilności mieszkańców regionu, ponieważ wyższy odsetek zanotowano jedynie w województwie pomorskim – 11,7%

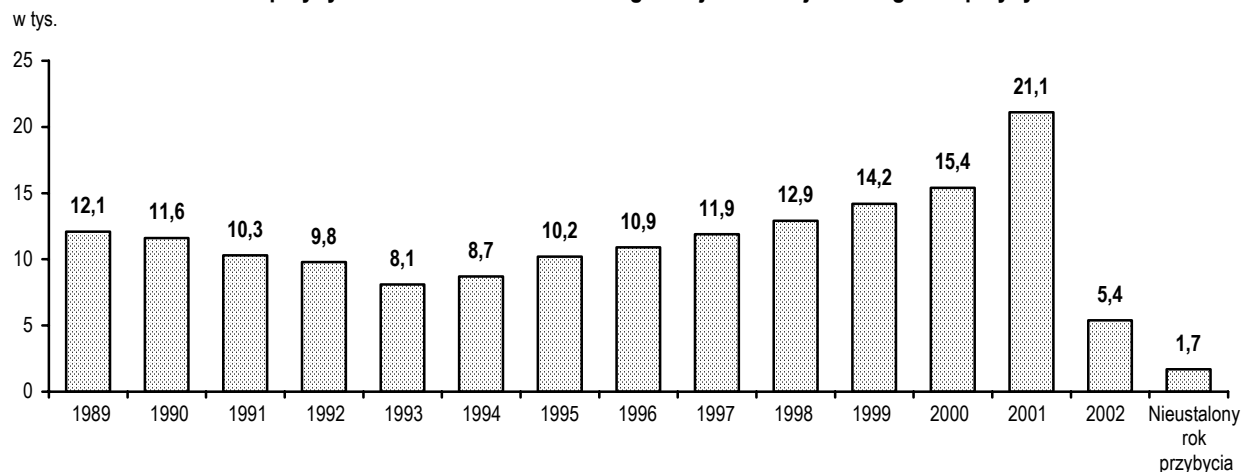
Ludność przybyła w latach 1989-2002 z innego miejsca w kraju
(w odsetkach ludności ogółem w województwie)

Porównując dane o liczbie migrantów w poszczególnych latach należy zauważyć, że w okresie od 1989 r. do 1993 r. liczba ludności przybyłej do miejscowości aktualnego zamieszkania zmniejszała się osiągając w 1993 r. najmniejszą wartość, tj. 8,1 tys. osób. Od 1994 r. zanotowano wzrost migracji. Najwięcej osób przybyło w 2001 r. – 21,1 tys. Jest to konsekwencja metodologii zastosowanej w spisie, a więc ostatnia zmiana zamieszkania mogła przysłonić migracje z lat wcześniejszych.

Takie same tendencje zaobserwowano wśród mężczyzn i kobiet jak również mieszkańców miast i wsi.

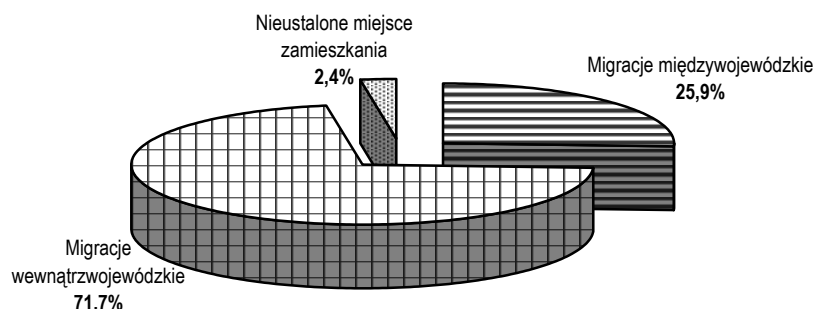
Ludność przybyła w latach 1989-2002 z innego miejsca w kraju według roku przybycia

Migracje wewnątrzwojewódzkie i międzywojewódzkie

W migracjach wewnętrznych jakie miały miejsce w latach 1989-2002, zdecydowanie przeważały migracje wewnątrzwojewódzkie. Udział migracji wewnątrzwojewódzkich w napływie ogółem stanowił 71,7% wszystkich migracji wewnętrznych, natomiast migracje międzywojewódzkie – 25,9%.

Migracje wewnętrzne w latach 1989-2002

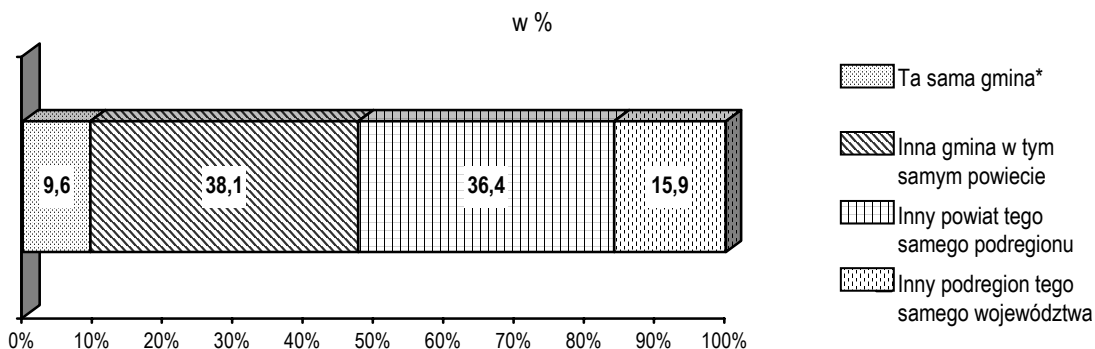
W migracjach wewnątrzwojewódzkich dominował kierunek ze wsi do miast, a najmniej osób przemieściło się z miast do miast. Takie same tendencje zaobserwowano wśród migrujących mężczyzn, jak i kobiet.

Migracje wewnątrzwojewódzkie według kierunków migracji w latach 1989-2002

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Kierunek migracji			
		ze wsi do miast	ze wsi na wieś	z miast do miast	z miast na wieś
		w odsetkach			
OGÓŁEM	100,0	39,1	20,6	18,9	21,4
mężczyźni	100,0	38,7	20,1	18,9	22,3
kobiety	100,0	39,4	21,0	19,0	20,6

Wśród migracji wewnątrzwojewódzkich przeważały przemieszczenia na niezbyt dużą odległość, tj. w ramach tej samej lub do sąsiedniej gminy i stanowiły one 47,7% przemieszczeń. Kolejne przemieszczenia – 36,4% zmian miejsca zamieszkania łączyły się ze zmianą powiatu, ale w ramach tego samego podregionu.

Migracje wewnątrzwojewódzkie w latach 1989-2002 według poprzedniego miejsca zameldowania

* Przemieszczenia między częścią miejską i wiejską w gminach miejsko – wiejskich.

W ramach migracji wewnątrzwojewódzkich najwięcej ludności w latach 1989-2002 przybyło do miasta Olsztyna – 13,3% ludności napływowej, powiatu olsztyńskiego – 12,3% i ostródzkiego – 8,0%. Również z powiatu olsztyńskiego i ostródzkiego zanotowano największy odpływ ludności, który wynosił odpowiednio 10,7% i 9,2% ludności migrującej. Świadczy to o dużej mobilności mieszkańców.

W ruchu międzywojewódzkim z analizy województw obecnego i poprzedniego miejsca zamieszkania wynika, że ludność w okresie międzypisowym najczęściej przemieszczała się między województwami sąsiadującymi. Najwięcej ludności przybyłej do naszego regionu to mieszkańcy województwa mazowieckiego - 25,0%, podlaskiego - 17,7%, pomorskiego - 17,3% i kujawsko-pomorskiego - 10,3%. Na uwagę zasługuje również województwo śląskie, z którego przybyło 6,9% ludności.

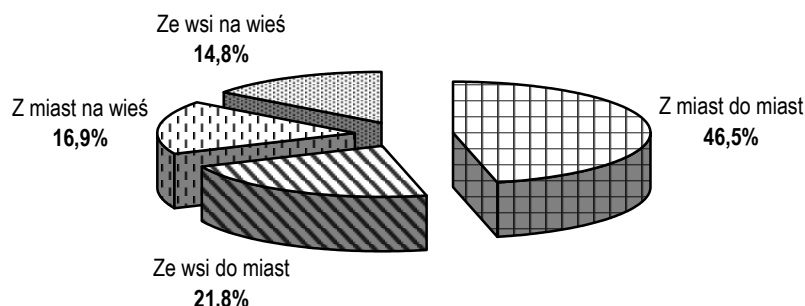
Mieszkańcy województwa warmińsko-mazurskiego także najczęściej przenosili się do wyżej wymienionych województw i tak do województwa mazowieckiego wyjechało – 26,9% ludności odpływowej ogółem, do pomorskiego – 21,8%, podlaskiego – 14,5%, do kujawsko-pomorskiego – 9,9%, a do śląskiego – 5,9%.

Zestawienie województw poprzedniego i powiatów obecnego miejsca zamieszkania w latach 1989-2002

POWIAT OBECNEGO ZAMIESZKANIA	Województwo poprzedniego zamieszkania
Powiat:	
bartoszycki	mazowieckie, kujawsko - pomorskie, zachodniopomorskie, podlaskie, pomorskie
braniewski	pomorskie, kujawsko – pomorskie, mazowieckie, śląskie, zachodniopomorskie
działdowski	mazowieckie, kujawsko – pomorskie, śląskie, pomorskie
elbląski	pomorskie, mazowieckie, kujawsko – pomorskie
ełcki	podlaskie, mazowieckie, śląskie, pomorskie, dolnośląskie
giżycki	podlaskie, mazowieckie, śląskie, pomorskie
goldapski	podlaskie, mazowieckie, śląskie
iławski	pomorskie, kujawsko – pomorskie, mazowieckie, śląskie
kętrzyński	mazowieckie, podlaskie, pomorskie, śląskie
lidzbarski	mazowieckie, pomorskie
mragowski	mazowieckie, podlaskie, pomorskie, śląskie
nidzicki	mazowieckie, śląskie
nowomiejski	kujawsko - pomorskie, pomorskie, śląskie
olecki	podlaskie, śląskie
olsztyński	mazowieckie, śląskie, pomorskie, podlaskie, kujawsko – pomorskie, łódzkie
ostródzki	mazowieckie, pomorskie, kujawsko – pomorskie, podlaskie, śląskie, zachodniopomorskie, łódzkie
piski	podlaskie, mazowieckie, śląskie
szczygieński	mazowieckie, śląskie, podlaskie, pomorskie
węgorzewski	podlaskie, mazowieckie
m. Elbląg	pomorskie, kujawsko – pomorskie, mazowieckie, zachodniopomorskie, dolnośląskie
m. Olsztyn	mazowieckie, podlaskie, pomorskie, kujawsko – pomorskie

Spośród 42,6 tys. ludności napływowej najczęstsze były przemieszczenia w ramach migracji międzywojewódzkich z miast do miast, które stanowiły 46,5%. Najmniej migracji odnotowano ze wsi na wieś - około 15%.

Kierunki migracji międzywojewódzkich w latach 1989-2002 (napływ)

Struktura demograficzno-społeczna ludności przybyłej z innego miejsca w kraju

Wśród ludności napływowej przeważały kobiety, które stanowiły 53,0% wszystkich migrujących osób.

Spośród osób, które migrowały w latach 1989-2002 zdecydowaną większość tj. 71,9% stanowiły osoby w wieku produkcyjnym. Na zbliżonym poziomie kształtował się udział mężczyzn i kobiet jak również mieszkańców miast i wsi.

Ludność przybyła do miejscowości obecnego zamieszkania w latach 1989-2002 z innego miejsca w kraju według płci oraz grup wieku

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem			Miasta			Wieś		
	ogółem	mężczyźni	kobiety	ogółem	mężczyźni	kobiety	ogółem	mężczyźni	kobiety
	w odsetkach								
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
w wieku:									
przedprodukcyjnym	21,7	23,7	19,9	20,0	22,0	18,2	24,4	26,5	22,5
produkcyjnym	71,9	72,2	71,7	72,7	73,4	72,0	70,7	70,2	71,2
mobilnym	61,4	59,5	63,1	63,2	62,3	64,0	58,6	55,3	61,6
niemobilnym	10,5	12,6	8,7	9,5	11,2	8,0	12,1	14,9	9,6
poprodukcyjnym	6,4	4,1	8,4	7,4	4,6	9,8	4,8	3,3	6,2

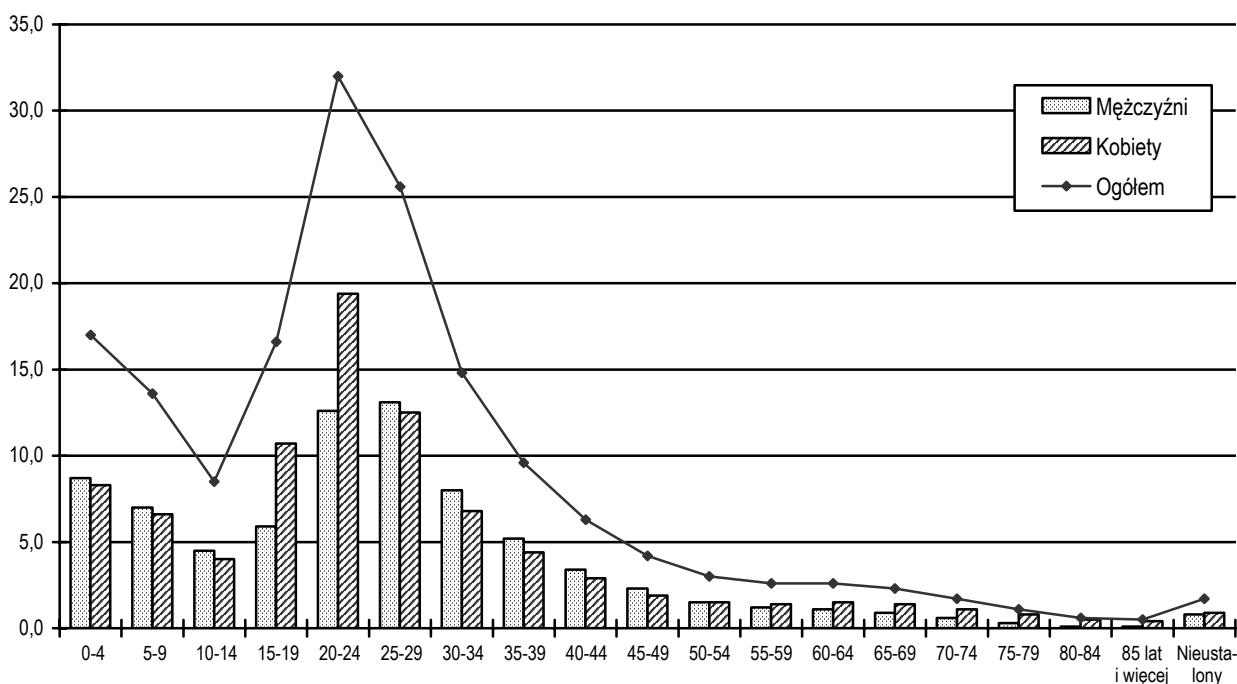
Bardzo ważna jest analiza wieku w momencie migracji.

Najczęściej migrowały osoby w wieku 20-24 lata – 19,5%, przy czym mężczyźni w wieku 25-29 lat – 16,9%, a kobiety 20-24 lata – 22,3%.

Miejsce zamieszkania często zmieniały całe rodziny, stąd dość liczna jest grupa migrujących dzieci w wieku 0-14 lat – 23,8%.

Ludność przybyła w latach 1989-2002 z innego miejsca w kraju według płci i wieku w momencie migracji

w tys.

Analiza danych o stanie cywilnym prawnym osób przybyłych w latach 1989-2002 oparta jest o stan cywilny w momencie spisu, ponieważ w spisie nie badano stanu cywilnego w momencie migracji.

Liczba ludności w wieku 15 lat i więcej przybyłej do miejscowości obecnego zamieszkania w latach 1989-2002 wynosiła 137,6 tys., tj. 83,7% wszystkich przybyłych.

Najliczniejszą grupę wśród przybyłej ludności dorosłej stanowiły osoby pozostające w związku małżeńskim - 63,5%. Drugą co do liczebności grupą byli kawalerowie i panny – 27,8%.

Większy udział kawalerów i panien, a mniejszy osób zamężnych i żonatych odnotowano wśród osób przybyłych do miast niż na wieś.

Ludność w wieku 15 lat i więcej przybyła w latach 1989-2002 z innego miejsca w kraju według stanu cywilnego prawnego w 2002 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Stan cywilny prawny								
	ogółem	kawale- rowie/ panny	żonaci/zamężne			wdowcy/ wdowy	rozwie- dzeni/ rozwie- dzone	separo- wani/ separo- wane	nieusta- lony
			razem	pozosta- jący w mał- żeństwie	niepozostający w mał- żeństwie				
	w odsetkach								
OGÓŁEM	100,0	27,8	63,5	62,4	1,2	4,7	3,8	0,1	0,2
mężczyźni	100,0	29,9	64,6	63,6	1,0	1,5	3,7	0,1	0,2
kobiety	100,0	26,0	62,5	61,3	1,2	7,4	3,8	0,1	0,2
Miasta	100,0	31,5	59,7	58,7	1,0	5,1	3,5	0,1	0,2
mężczyźni	100,0	31,8	63,4	62,6	0,8	1,5	3,0	0,1	0,2
kobiety	100,0	31,2	56,6	55,5	1,1	8,0	3,9	0,1	0,2
Wieś	100,0	21,7	69,8	68,3	1,4	4,0	4,3	0,1	0,1
mężczyźni	100,0	26,8	66,6	65,3	1,3	1,4	4,9	0,1	0,1
kobiety	100,0	17,2	72,5	71,0	1,5	6,3	3,8	0,1	0,1

Podobnie jak w przypadku stanu cywilnego, dane o poziomie wykształcenia ludności przybyłej można analizować jedynie według stanu w momencie spisu.

Ludność w wieku 13 lat i więcej przybyła w latach 1989-2002 z innego miejsca w kraju według poziomu wykształcenia w 2002 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Poziom wykształcenia									
	ogółem	wyższe	police- alne	średnie			zasad- nicze zawo- dowe	podsta- wowe	podsta- wowe nieukoń- czone i bez wykształ- cenia szkolnego	nieustal- one
				razem	ogólno- kształ- cące	zawo- dowe				
	w odsetkach									
OGÓŁEM	100,0	13,6	3,4	29,9	9,2	20,7	22,6	25,6	4,1	0,8
mężczyźni	100,0	13,7	1,9	26,9	6,2	20,8	27,6	25,3	4,0	0,7
kobiety	100,0	13,6	4,6	32,5	11,9	20,6	18,3	26,0	4,2	0,8
Miasta	100,0	16,5	3,8	33,5	11,6	21,8	18,6	22,5	4,1	1,0
mężczyźni	100,0	16,5	2,1	30,5	7,8	22,7	23,6	22,3	4,1	0,9
kobiety	100,0	16,5	5,2	36,0	14,9	21,0	14,3	22,6	4,2	1,2
Wieś	100,0	8,8	2,7	24,1	5,4	18,7	29,3	30,8	4,0	0,3
mężczyźni	100,0	9,1	1,5	21,2	3,6	17,6	34,0	30,0	3,9	0,3
kobiety	100,0	8,6	3,7	26,7	7,0	19,7	25,1	31,6	4,0	0,3

Wśród ludności w wieku 13 lat i więcej przybytej do miejscowości aktualnego zamieszkania z innego miejsca w kraju w ostatnim okresie międzyspisowym najliczniejszą grupę, tj. około 30% stanowiły osoby z wykształceniem średnim (z przewagą średniego zawodowego). W następnej kolejności to osoby z wykształceniem podstawowym – 25,6%, zasadniczym zawodowym – 22,6% oraz wyższym – 13,6%.

Ponad połowa ludności przybytej do miast posiadała wykształcenie co najmniej średnie – 53,8%, zaś wśród przybyłych na wieś – 35,6%.

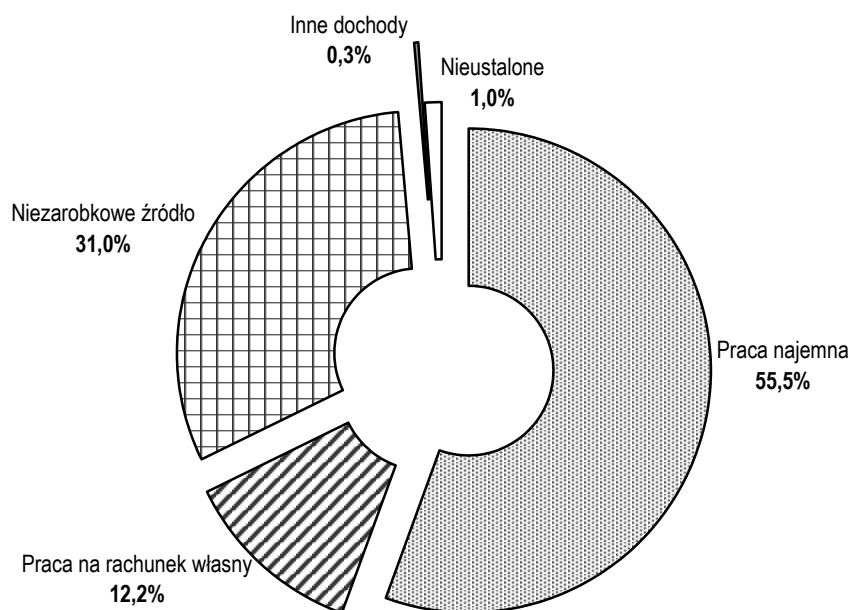
Również wśród kobiet nieco ponad 50% to osoby z wykształceniem średnim i wyższym, a wśród przybyłych mężczyzn 56,8% miało wykształcenie zasadnicze zawodowe i niższe.

Liczba przybyłych osób z wykształceniem wyższym na 1000 mieszkańców o tym poziomie wykształcenia wynosiła 197 osób, co plasowało województwo na 5 miejscu w kraju.

Liczba ludności przybytej utrzymującej się z dochodów z pracy w momencie spisu wynosiła 111,2 tys. osób tj. 67,7% ludności mobilnej. Własne źródło utrzymania w tej grupie posiadało 55,4% ludności, a utrzymywanych było 44,6%.

Niezarobkowe źródło utrzymania posiadało 51,0 tys. osób, dla 67,8% ludności emerytury, renty, zasiłki i inne niezarobkowe źródła stanowiły własne źródła utrzymania, a pozostałe 32,2% pozostawało na utrzymaniu.

Ludność przybyła w latach 1989-2002 z innego miejsca w kraju według źródła utrzymania

MIGRACJE ZAGRANICZNE

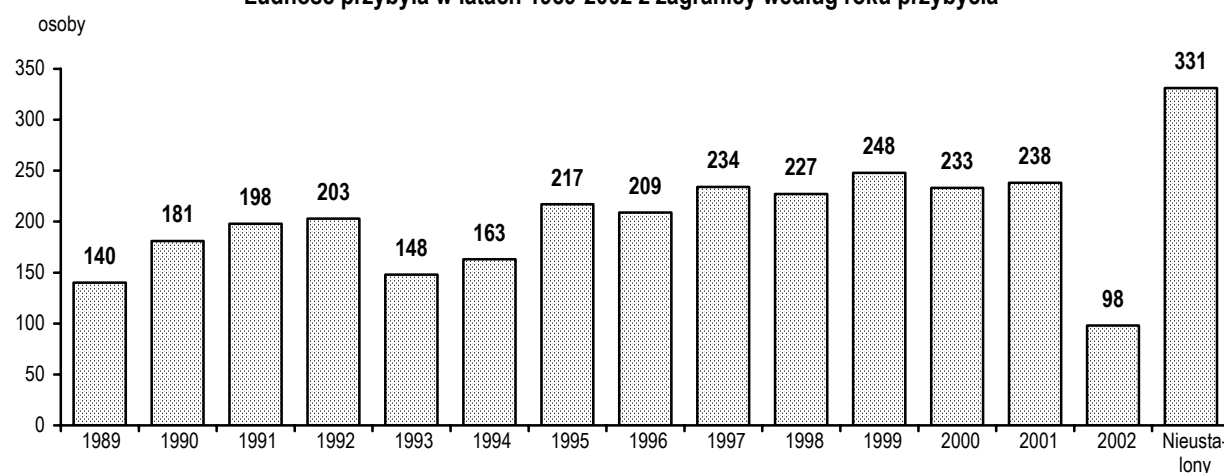
Ludność przybyła w latach 1989 – 2002 z zagranicy

Prezentowane w tym dziale liczby dotyczą osób, które przybyły z zagranicy na pobyt stały, tj. imigrantów, którzy otrzymali prawo stałego pobytu (osiedlenia się) w Polsce oraz mieszkańców Polski, którzy przebywali za granicą czasowo 12 miesięcy lub dłużej i w latach 1989-2002 powrócili do miejscowości aktualnego zamieszkania na pobyt stały lub czasowy.

Po 1988 r. do miejscowości aktualnego zamieszkania przybyło lub powróciło z zagranicy 3,1 tys. osób, co stanowiło 0,2% ogółu ludności województwa. W kraju wskaźnik mieszkańców przybyłych w wyżej wymienionym okresie czasu z zagranicy był identyczny.

W okresie blisko 14 lat dzielącym spisy ludności nasilenie przyjazdów do regionu z zagranicy (powrotu Polaków oraz osiedlania się cudzoziemców) było zróżnicowane w poszczególnych latach. W 1989 r. przyjechało 4,6% spośród osób przybyłych z zagranicy, następnie, w kolejnych latach nasilenie systematycznie rosło z niewielkim załamaniem w latach 1993-1994. Najwięcej bo 8,1% ludności przybyło w 1999 r.

Ludność przybyła w latach 1989-2002 z zagranicy według roku przybycia

Ludność, która osiedliła się w naszym regionie przybyła z około 90 państw. Dla ponad 1/3 ludności poprzednim krajem zamieszkania były Niemcy, dla 12,7% Stany Zjednoczone Ameryki.

Ludność przybyła w latach 1989-2002 z zagranicy według rodzaju obywatelstwa oraz kraju poprzedniego zamieszkania

KRAJ POPRZEDNIEGO ZAMIESZKANIA	Rodzaj obywatelstwa				
	ogółem	polskie			niepolskie
		razem	wyłącznie polskie	polskie i inne	
	w odsetkach				
OGÓŁEM ^a	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Kraje europejskie	72,2	70,2	70,0	70,7	82,0
w tym:					
Białoruś	3,6	1,5	2,0	0,4	15,9
Francja	2,4	2,8	2,9	2,4	1,1
Grecja	2,8	3,2	4,5	0,5	0,7
Litwa	2,9	2,3	2,2	2,6	6,3
Niemcy	32,9	36,0	28,2	52,2	13,0
Rosja	4,7	2,2	3,0	0,6	18,5
Ukraina	3,2	1,3	1,7	0,5	14,1
Wielka Brytania	3,2	3,7	4,5	2,1	1,3
Włochy	5,9	6,9	8,8	2,9	0,9
Kraje pozaeuropejskie	26,8	28,8	28,8	28,8	17,8
w tym:					
Kazachstan	2,5	2,8	4,0	0,5	1,1
Kanada	3,0	3,4	1,7	7,1	0,9
Stany Zjednoczone Ameryki	12,7	14,4	14,5	14,2	3,9

a W podziale nie uwzględniono nieustalonego kraju.

Wśród ludności przybyłej nieco ponad 2,5 tys. tj. 82,4% posiadało obywatelstwo polskie. Z tego 1,7 tys. to wyłącznie obywatele polscy, a 0,8 tys. to osoby posiadające obywatelstwo polskie i inne. Pozostałe 0,5 tys. to cudzoziemcy.

Struktura demograficzno - społeczna ludności przybyłej z zagranicy była podobna jak w przypadku migracji wewnętrznych.

Wśród osób migrujących przeważały kobiety – 51,6%, jak również osoby osiedlające się w miastach – 72,8%. Z zagranicy przybywali przede wszystkim ludzie młodzi.

Najliczniejszą grupę stanowiły osoby młode będące w wieku 30-34 lata, podobnie wśród kobiet, natomiast wśród mężczyzn w wieku 40-44 lata. Podobnie przedstawia się struktura wśród mieszkańców miast jak i wsi.

Ludność przybyła w latach 1989-2002 z zagranicy według miejsca zamieszkania oraz grup wieku

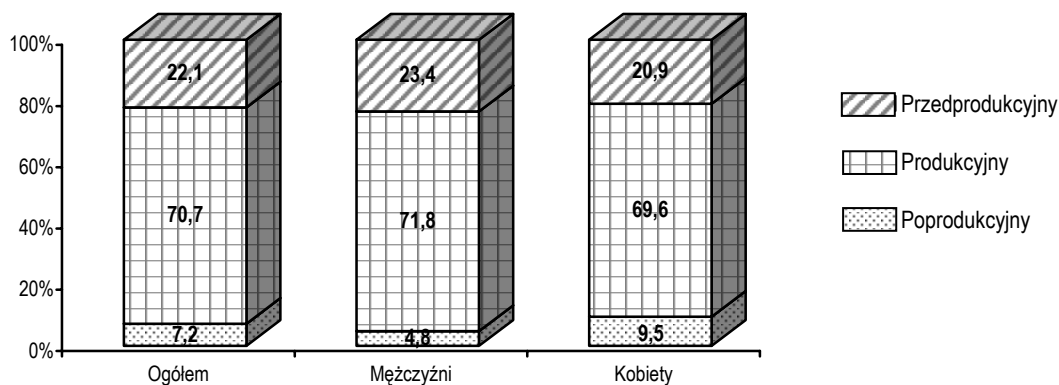
WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem			Miasta			Wieś		
	razem	mężczyźni	kobiety	razem	mężczyźni	kobiety	razem	mężczyźni	kobiety
	w odsetkach								
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
0-9 lat	11,2	12,3	10,2	10,6	12,4	9,0	13,0	12,2	13,8
10-19	12,9	13,4	12,4	14,0	14,5	13,6	9,8	10,8	8,7
20-29	15,0	11,2	18,6	14,7	11,0	17,9	15,8	11,5	20,8
30-39	25,2	21,8	28,4	25,9	24,0	27,6	23,3	16,7	30,8
40-49	18,9	23,9	14,3	18,1	21,6	15,0	21,2	29,3	12,1
50-59	8,3	10,0	6,7	8,5	10,3	7,0	7,8	9,5	5,9
60-69	4,7	4,8	4,6	4,6	4,4	4,8	4,9	5,6	4,1
70 lat i więcej	3,8	2,6	4,9	3,7	1,9	5,2	4,1	4,3	3,8

Ponad 70% ludności przybyłej z zagranicy to osoby będące w wieku produkcyjnym, a około 53% w wieku produkcyjnym mobilnym, tj. poniżej 45 roku życia.

Rozpatrując ekonomiczne grupy wieku ze względu na płeć, przewagę mężczyzn nad kobietami zanotowano w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym niemobilnym. W pozostałych grupach większość stanowiły kobiety.

Ludność przybyła z zagranicy w latach 1989-2002 według ekonomicznych grup wieku

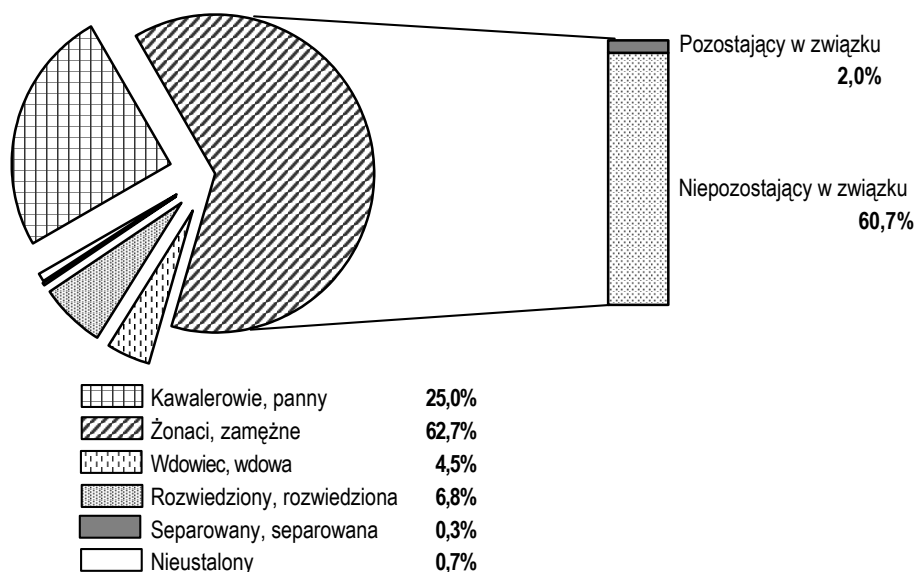
w %

Spośród ludności będącej w wieku 15 lat i więcej osoby pozostające w związku małżeńskim w momencie spisu stanowiły 62,7% ludności przybyłej, kawalerowie i panny – 25,0%.

Najwięcej osób pozostających w związkach małżeńskich przyjechało lub powróciło do naszego województwa z Niemiec, Stanów Zjednoczonych Ameryki i Rosji, a kawalerów również z Niemiec i Stanów Zjednoczonych Ameryki, a także z Włoch.

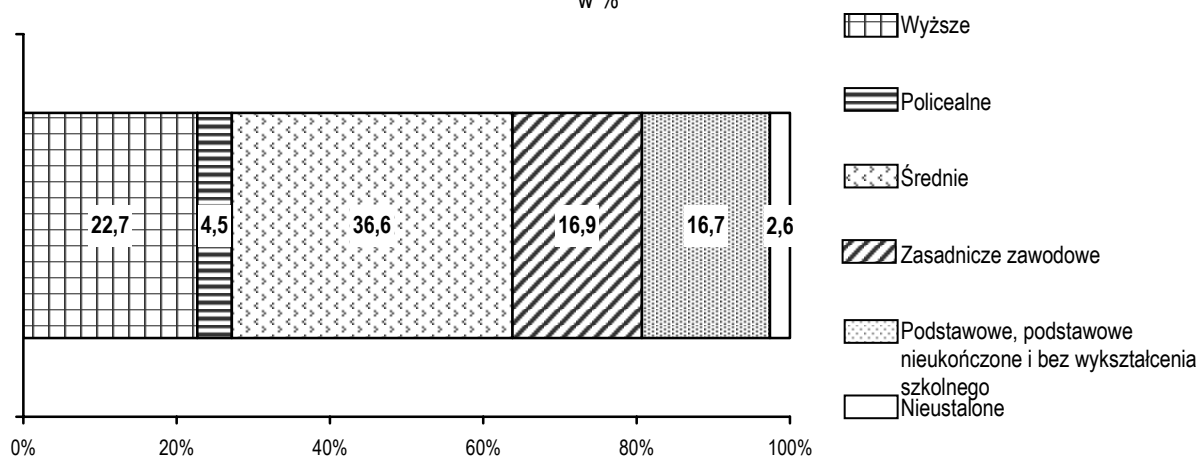
Ludność przybyła z zagranicy w latach 1989-2002 w wieku 15 lat i więcej według stanu cywilnego prawnego

Na uwagę zasługuje wysoki poziom wykształcenia ludności przybyłej.

W grupie osób, które ukończyły 13 lat i więcej najliczniejszą grupę, tj. 36,6% stanowiły osoby, które posiadały w czasie spisu wykształcenie średnie. Osoby z wykształceniem wyższym tworzyły drugą co do wielkości grupę z 22,7% udziałem.

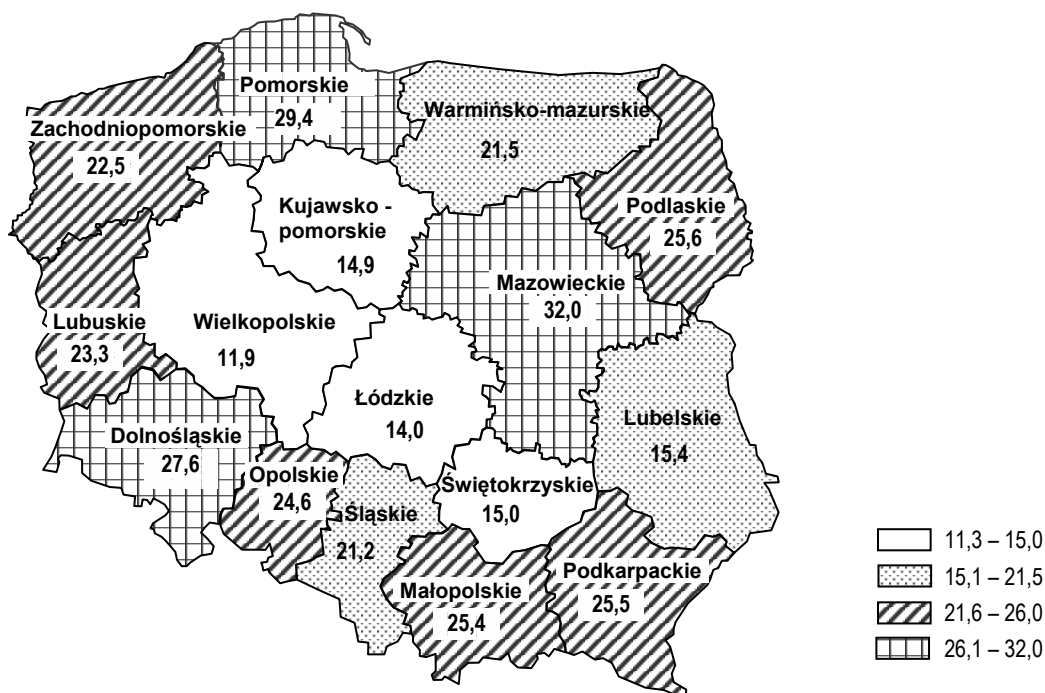
Ludność przybyła z zagranicy w latach 1989-2002 w wieku 13 lat i więcej według wykształcenia
w %

Województwa do których przybyło (lub powróciło) z zagranicy najwięcej osób w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców to mazowieckie, pomorskie i dolnośląskie.

W Polsce średnio na każde 10 tys. ludności przypadały 22 osoby przybyłe z zagranicy, w naszym regionie wskaźnik był zbliżony.

**Ludność przybyła w latach 1989-2002 z zagranicy według województw
na 10 tys. mieszkańców**

Imigranci przebywający czasowo w województwie

Imigranci przebywający czasowo (powyżej 2 miesięcy) na terenie województwa, a mieszkający na stałe za granicą, według danych ze spisu ludności 2002 stanowili 0,9 tys. osób. Z tego około 0,2 tys. tj. 25,1% to imigranci krótkookresowi, dla których okres przebywania na terenie województwa wynosił od 2 do 12 miesięcy i ok. 0,7 tys. – 74,9% to imigranci długookresowi, dla których okres przebywania wynosił 12 miesięcy i więcej.

Wśród imigrantów przeważali mężczyźni – 52,5% i stanowili w grupie imigrantów krótkookresowych 52,1%, a długookresowych – 52,7%.

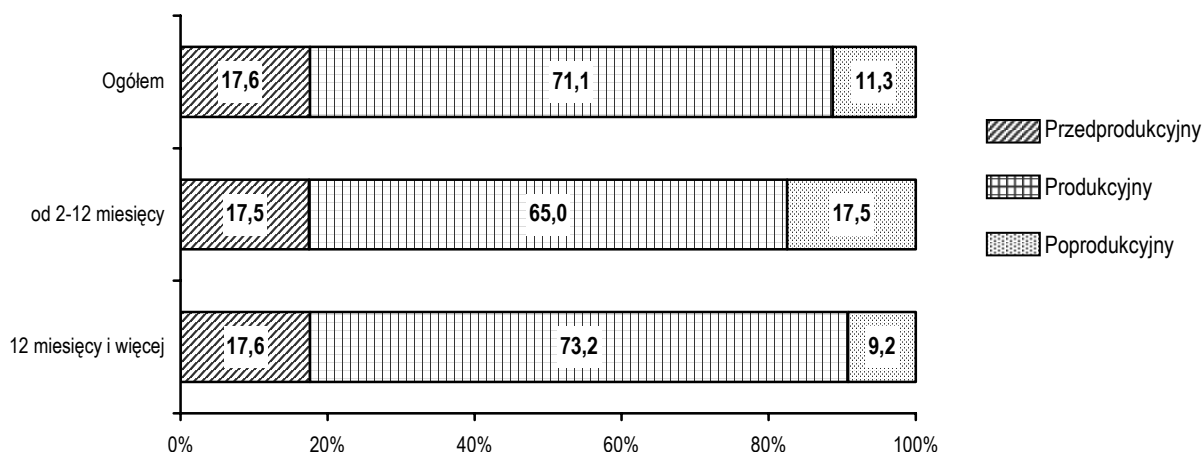
Imigranci przebywający czasowo powyżej 2 miesięcy w województwie według czasu przebywania oraz płci

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Czas przebywania w województwie				Z ogółem pracujący
		od 2 do 12 miesięcy			12 miesięcy i więcej	
		razem	od 2 do 6 mie- sięcy	od 6 do 12 miesięcy		
	w odsetkach					
OGÓŁEM	100,0	25,1	13,7	11,4	74,9	32,4
mężczyźni	100,0	24,9	14,1	10,8	75,1	37,4
kobiety	100,0	25,3	13,3	12,0	74,7	26,9
Miasta	100,0	24,5	12,6	12,0	75,5	35,1
Wieś	100,0	26,7	16,8	9,9	73,3	25,6

Analizując strukturę wieku ekonomicznego ponad 70% imigrantów to osoby w wieku produkcyjnym. Imigranci krótkookresowi będący w tej grupie wieku stanowili 65,0% przybyłych do naszego województwa, a długookresowi 73,2%.

Imigranci przybyli z zagranicy w latach 1989-2002 według ekonomicznych grup wieku

w %

Wśród imigrantów w wieku 15 lat i więcej przebywających w naszym regionie największą grupę stanowiły osoby pozostające w związku małżeńskim.

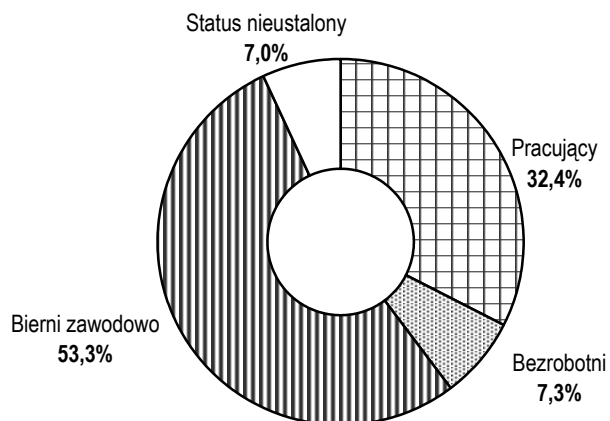
Osoby przybyłe w wieku 13 lat i więcej najczęściej posiadały wykształcenie średnie. Spośród imigrantów krótkookresowych udział osób z wykształceniem wyższym i średnim był taki sam i wynosił po 26,5%.

Najczęstszą przyczyną przyjazdu do naszego województwa były sprawy rodzinne – 40,5% i praca – 29,4%.

Według statusu na rynku pracy i kraju poprzedniego zamieszkania wśród imigrantów 53,3% to osoby biernie zawodowo. Aktywnych zawodowo było 39,7%, w tej grupie 81,6% to pracujący.

Pomimo tego, że dla największej liczby osób krajem poprzedniego zamieszkania były Niemcy, to najwięcej aktywnych zawodowo, a także pracujących było wśród Ukraińców.

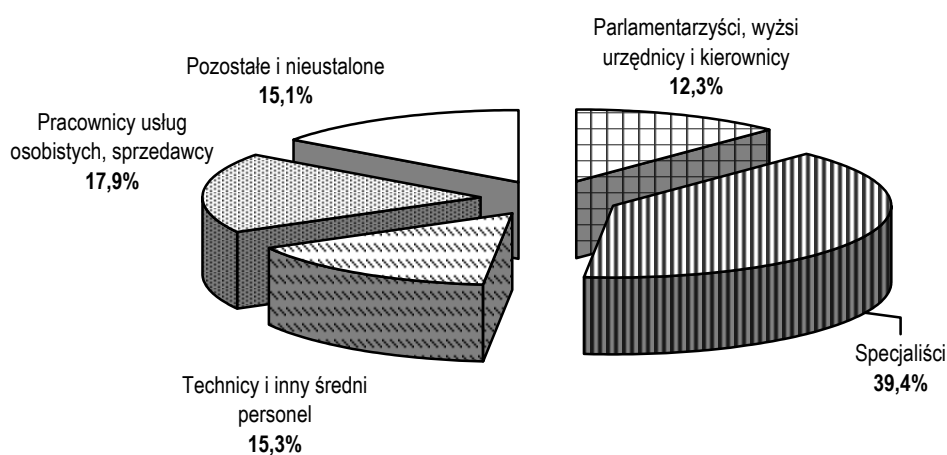
Struktura imigrantów przebywających w województwie powyżej 2 miesięcy według statusu na rynku pracy

Rozpatrując strukturę pracujących imigrantów według czasu przebywania należy zaznaczyć, że zdecydowana większość, tj. 79,1% to imigranci długookresowi. Przewaga mężczyzn nad kobietami występuje zarówno w grupie imigrantów krótko i długookresowych, jednak ze zdecydowaną przewagą w grupie drugiej.

Najwięcej osób pracowało w edukacji – 31,1%, handlu i naprawach – 24,8% oraz przetwórstwie przemysłowym – 11,9%.

Imigranci pracujący, przebywający w województwie powyżej 2 miesięcy według wykonywanego zawodu

Cudzoziemcy

Większość tj. 72,1% imigrantów to osoby nieposiadające polskiego obywatelstwa czyli cudzoziemcy.

Osoby te osiedlały się głównie w miastach. Większość cudzoziemców tj. 79,9% to imigranci długookresowi. Wśród tej grupy ponad 71% osób w Polsce przebywało od roku do pięciu lat.

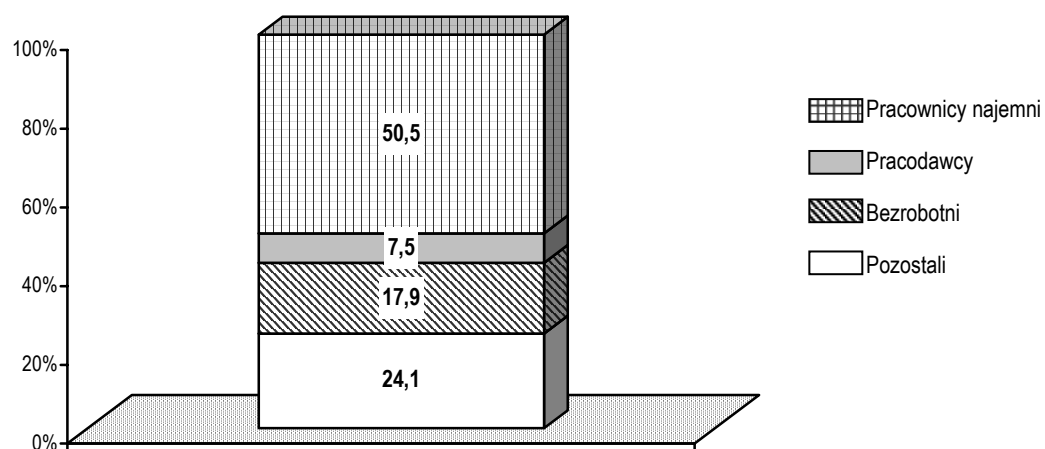
65,7% cudzoziemców to osoby pozostające w związku małżeńskim. Drugą grupę z 25,2% udziałem stanowili kawalerowie i panny.

Blisko 40% cudzoziemców posiadało wyższe wykształcenie. W grupie cudzoziemców przebywających w regionie do roku również dominowały osoby z wyższym wykształceniem.

Status na rynku pracy cudzoziemców jest następujący: ponad połowa – 52,9% to bierni zawodowo, 45,8% stanowią aktywni zawodowo, dla pozostałej grupy nie udało się określić statusu pracy.

W ogólnej liczbie aktywnych zawodowo cudzoziemców blisko ¼ to obywatele Ukrainy, 13,4% stanowili obywatele Armenii, a 10,7% Rosji.

Struktura cudzoziemców aktywnych zawodowo
w %

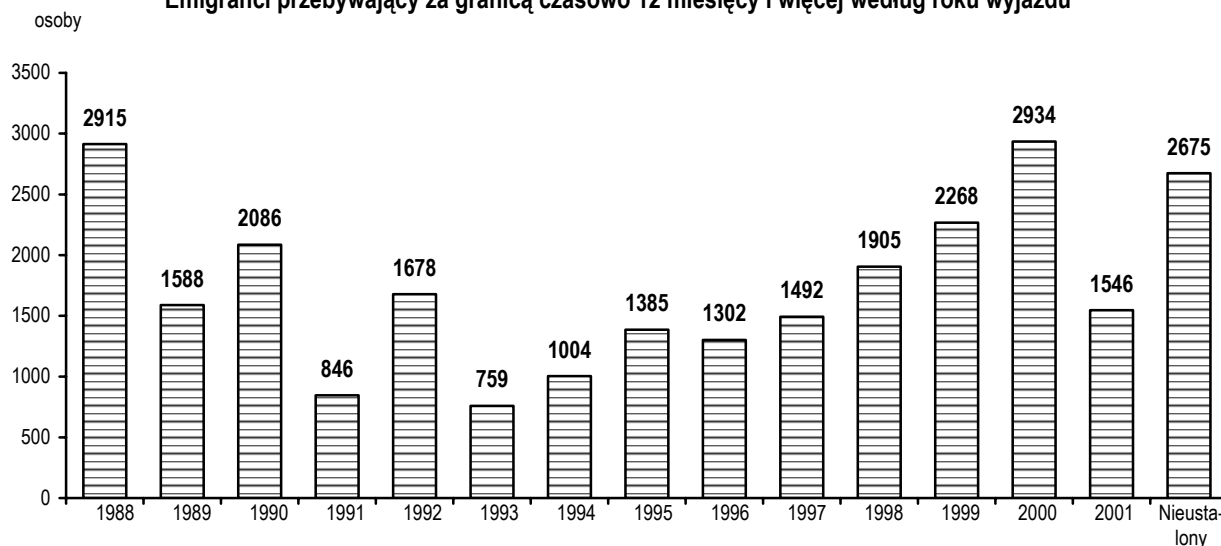

Jako przyczyny przyjazdu najczęściej podawano sprawy rodzinne i pracę i to zarówno w grupie cudzoziemców krótko i długookresowych. W związku z pracą częściej przyjeżdżali mężczyźni, a z powodu spraw rodzinnych kobiety.

Emigranci przebywający czasowo za granicą

Emigranci, czyli stali mieszkańcy województwa, a przebywający w maju 2002 r. czasowo za granicą przez okres dłuższy niż 2 miesiące, liczyli 32,7 tys. osób, z tego 26,4 tys. tj. 80,7% przebywało za granicą 12 miesięcy i więcej (niekiedy nawet kilkanaście lat) – są to tzw. migracje długookresowe. Wszystkie osoby, które przebywają za granicą, a nie dokonały wymeldowania z miejsca pobytu stałego są zaliczane do przebywających czasowo za granicą (bez względu na czas tego pobytu) i zostały włączone do stanów ludności województwa.

Emigranci przebywający za granicą czasowo 12 miesięcy i więcej według roku wyjazdu

Wśród osób przebywających za granicą 12 miesięcy i więcej 8,9% wyjechało w 1988 r. i wcześniej.

W ostatnim okresie międzypisowym najwięcej osób wyjechało w roku 2000, 1999 i 1990, a najmniej w 1993 i 1991 r.

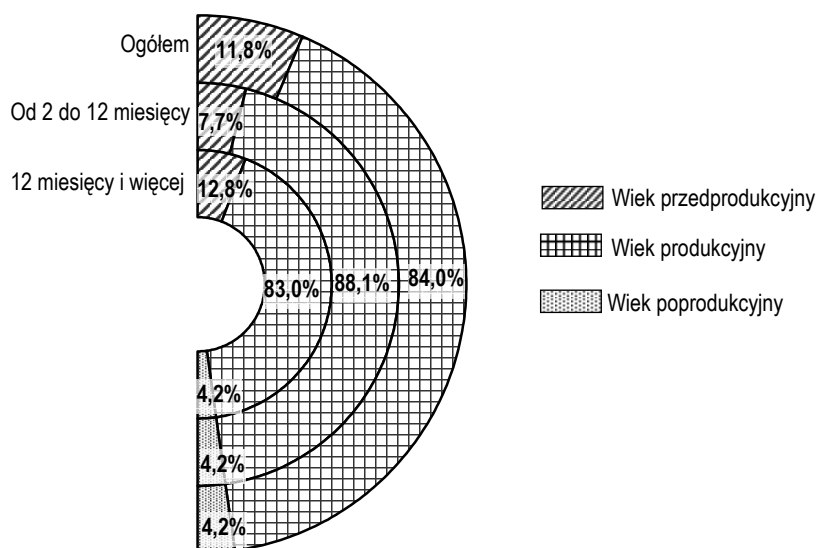
Emigranci przebywający czasowo za granicą według czasu przebywania za granicą oraz płci,

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Czas przebywania za granicą			
		od 2 do 12 miesięcy			12 miesięcy i więcej
		razem	od 2 do 6 miesięcy	od 6 do 12 miesięcy	
	w odsetkach				
OGÓŁEM	100,0	19,3	9,9	9,4	80,7
mężczyźni	100,0	20,4	11,0	9,4	79,6
kobiety	100,0	18,4	9,1	9,4	81,6
Miasta	100,0	20,1	10,0	10,1	79,9
Wieś	100,0	18,0	9,8	8,2	82,0

Wśród emigrantów, w przeciwieństwie do imigrantów, przeważały kobiety – 54,9%, szczególnie w migracjach długookresowych – 55,5%. Więcej osób emigrowało z miast – 64,2% niż ze wsi – 35,8%.

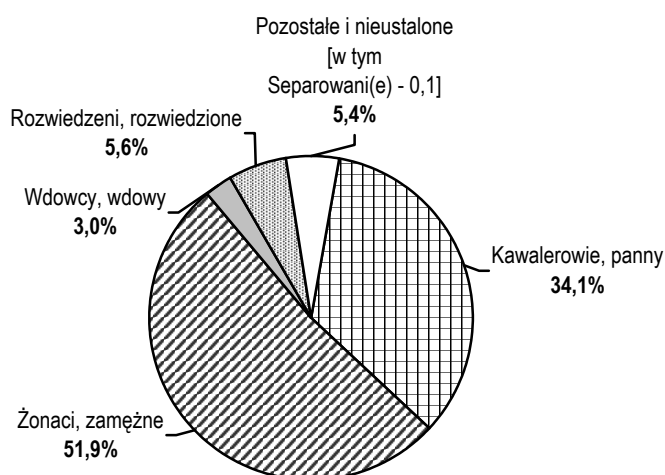
Ze względu na wiek najliczniejszą grupą emigrantów były osoby w wieku 25-29 lat i to zarówno wśród kobiet jak i mężczyzn.

Struktura emigrantów przebywających za granicą według ekonomicznych grup wieku i czasu przebywania

W momencie spisu za granicą przebywały przede wszystkim osoby pozostające w związku małżeńskim i stanowiły one w grupie osób będących w wieku 15 lat i więcej 51,9%, przy czym odsetek ten był niższy dla emigrantów krótkookresowych i wynosił 46,9%. Liczną grupę stanowili kawalerowie i panny – ponad 34% ogółu przebywających powyżej 2 miesięcy.

**Emigranci przebywający czasowo za granicą według stanu cywilnego prawnego
(w wieku 15 lat i więcej)**

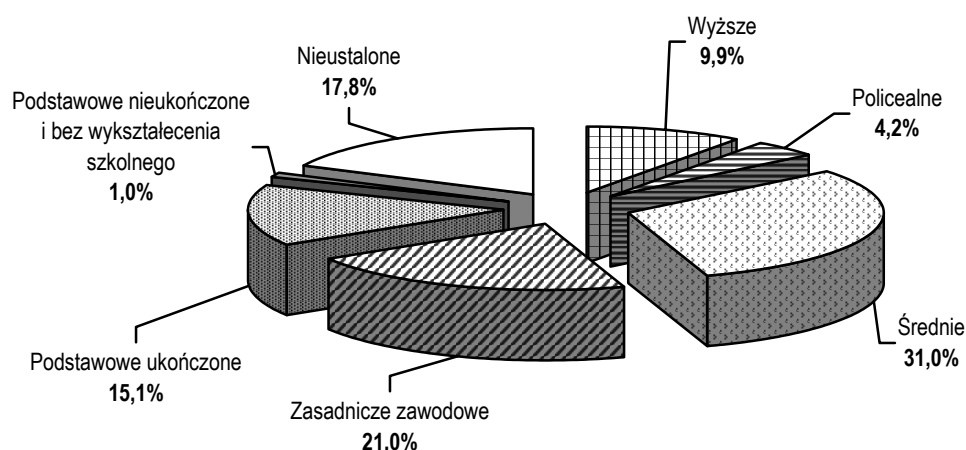

Emigranci będący w wieku 13 lat i więcej w nieco ponad 1/3 posiadali wykształcenie średnie. Następną co do wielkości grupę stanowiły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym i podstawowym ukończonym. Dla dość dużej grupy osób – około 18% nie udało się ustalić poziomu wykształcenia w momencie spisu.

Dla 46,5% osób przyczyną emigracji był wyjazd do pracy, 31,2% sprawy rodzinne, a dla 4,5% nauka, studia.

W grupie emigrantów krótkookresowych odsetek osób, które wyjechały za granicę podając jako przyczynę naukę, studia był dwukrotnie większy niż w grupie emigrantów długookresowych i wynosił 7,7% wobec 3,8%.

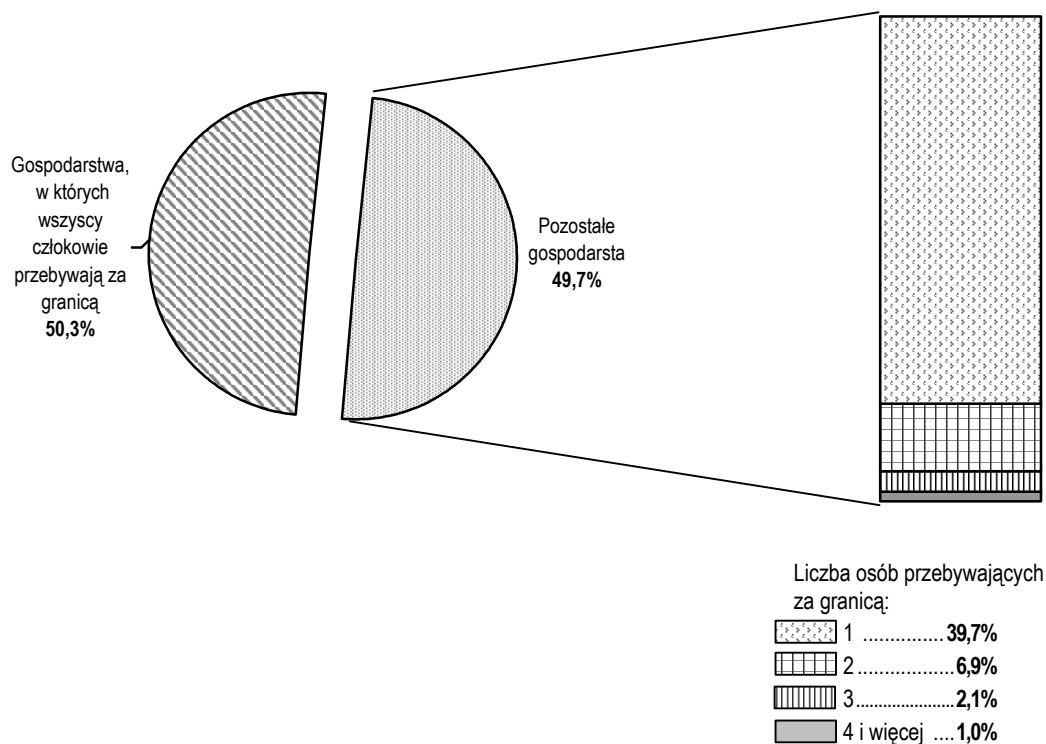
**Emigranci przebywający czasowo za granicą według poziomu wykształcenia
(w wieku 13 lat i więcej)**

Gospodarstwa domowe

Liczba gospodarstw domowych z osobami przebywającymi czasowo za granicą powyżej 2 miesięcy wynosiła 21,0 tys. Gospodarstwa, w których wszyscy członkowie przebywali za granicą stanowiły 50,3%. Wśród nich najwięcej, tj. 61,0% to gospodarstwa jednoosobowe.

Struktura gospodarstw domowych z osobami przebywającymi za granicą powyżej 2 miesięcy według liczby osób przebywających za granicą

Pozostałe gospodarstwa, a więc te, w których nie wszyscy członkowie wyjechali za granicę stanowiły 49,7%. Rozpatrując strukturę tej grupy według liczby osób w gospodarstwie domowym należy stwierdzić, że najczęściej wyjeżdżały osoby z gospodarstw 3 i 4 – osobowych odpowiednio 29,6% i 26,1%.

Biorąc pod uwagę czas nieobecności zarówno w jednej jak i drugiej grupie przeważały gospodarstwa, w których nieobecność była dłuższa niż rok.